

Szerzőink

GYÖRI ZSOLT

A Debreceni Egyetem Angol-Amerikai Intézetének adjunktusa, itt szerezte PhD fokozatát is. A Brit Kultúra Tanszéken történelmet és kultúrtörténetet oktat, valamint filmes témájú kurzusokat tart. Kutatási területei közé tartozik a mozi társadalomképe, valamint a brit és a magyar játékfilmes/dokumentumfilmes kánon identitás politikai és emlékezetpolitikai vetülete. A magyar mozi kultúrakritikai vizsgálatát hangsúlyozó ZOOM konferenciák társszervezője. A brit moziról szóló antológia (*Fejezetek a brit film történetéből*, 2010), valamint a rendszerváltás utáni magyar mozi test- és szubjektumfelfogását vizsgáló kötet (*Test és szubjektivitás a rendszerváltás utáni filmben*, 2013), a kortárs magyar film tér- és identitáspolitikáját feldolgozó tanulmánygyűjtemény (*Tér, hatalom és identitás viszonyai a magyar filmben*, 2015), valamint az etnikai csoportok és a társadalmi nemek magyar filmes ábrázolását vizsgáló (*Nemek és etnikumok terei a magyar filmben*, 2018) társszerkesztője. *Filmek, szerzők, kritikai-klinikai olvasatok* című monográfiája 2014-ben jelent meg. Tanulmányait, recenzióit hazai és nemzetközi folyóiratokban, gyűjteményes kötetekben publikálta. *A Travelling around Cultures. Collected Essays on Literature and Art* (Newcastle upon Tyne, Cambridge Scholars Publishing, 2016), *Popular Music and the Moving Image in Eastern Europe* (Bloomsbury, 2018) című kötetek társszerkesztője, és a HJEAS (Hungarian Journal for English and American Studies) angol nyelvű nemzetközi folyóirat szerkesztője.

LÉNÁRD-BELLA DORINA

2014-ben szerzett diplomát az ELTE pszichológia alapszakán, 2015-ben az ELTE filmtudomány mesterszakán és 2017-ben abszolvált a BME pszichológia mesterszakán. Jelenleg az ELTE-BTK Film-, Média- és Kultúraelméleti Doktori Programjának hallgatója. 2010–2014 között Dr. Bányai Éva hipnózissal kapcsolatos és pszichoonkológiai kutatásainak résztvevője. Fő érdeklődése a film és pszichológia határterülete, disszertációját a kortárs film szubjektív tendenciáiról és azok nézői bevonódásra gyakorolt hatásáról írja.

MARGITHÁZI BEJA

Az ELTE BTK Filmtudomány Tanszékének adjunktusa, korábban a PPKE, illetve a Sapientia EMTE tanára. A kolozsvári BBTE magyar–angol szakán és szociolingvisztika programján diplomázott, majd az ELTE BTK Esztétika Doktori Programján szerzett PhD fokozatot. A *Filmtett* mozgóképes havilap, majd filmes portál alapító szerkesztője. Érdeklődési és kutatási területei: klasszikus és kognitív filmelmélet, vizualitáskutatás, a kortárs film mediális, affektív és szenzuális vonatkozásai, traumaelmélet, dokumentumfilm. Könyvei: *Az arc mozija. Középkép és filmstílus* (Kolozsvár: Koinónia, 2008), *Vizuális kommunikáció* szöveggyűjtemény (Blaskó Ágnessel társszerkesztve, Budapest: Typotex, 2009). *A Film a digitális korban* (2017/1-2), *Film és érzelem* (2017/3) *Metropolis* számok, valamint a *Trauma és kortárs dokumentumfilm* című *Filmszem* szám szerkesztője, *A magyar film társadalomtörténete* kutatócsoport tagja. Kritikai, fordításai és tanulmányai 1995 óta különböző színházi és filmes havilapokban, magyar, angol, német és román folyóiratokban, illetve tanulmánykötetekben jelentek meg.

MURAI ANDRÁS

1966-ban született. Filmtörténész, docens, a Budapesti Metropolitan Egyetem Kommunikációtudományi Intézetének vezetője. Fő érdeklődési területe film és kollektív emlékezet kapcsolata, valamint a személyes és társadalmi emlékezet viszonya. Könyvei: *Film és kollektív emlékezet* (Szombathely: Savaria University Press, 2008), *Szex és szocializmus* (Tóth Eszter Zsófiával közösen, Budapest: Libri, 2014), *1968 Magyarországon* (Tóth Eszter Zsófiával közösen, Budapest: Scolar Kiadó, 2018). *A Bergman 100. Régi és új írások Ingmar Bergman művészetéről* című kötet szerkesztője Gelencsér Gáborral (Budapest: Gondolat Kiadó, 2018).

NÉMETH BRIGITTA

1969-ben született. Informatikus-könyvtáros, információ- és tudásmenedzser, a közzei Chernel Kálmán Városi Könyvtár igazgatóhelyettese. Érdeklődési területe a történelmi trauma továbbélése a következő generációkban,

jelenleg a Gulág-túlélők leszármazottainak emlékezetével foglalkozik.

WALKER, JANET

A University of California (Santa Barbara) Film- és Médiatudomány Tanszékének okleveles tanára. Főbb kutatási területei a dokumentumfilm, trauma- és emlékezetkutatás, feminista filmelmélet, médiaelmélet. Könyvei: *Couching Resistance: Women, Film, and Psychoanalytic Psychiatry* (Minnesota University Press, 1993), *Trauma Cinema: Documenting Incest and the Holocaust* (University of California Press, 2005). Szerkesztett kötetei: *Feminism and Documentary* (Diane Waldman-nal, Minnesota University Press/Visible Evidence Series, 1999); *Westerns: Films through History* (Routledge/AFI Film Readers, 2001), *Documentary Testimonies: Global Archives of Suffering* (Bhaskar Sarkar-ral, Routledge/AFI Film Readers, 2010), *Sustainable Media: Critical Approaches to Media and Environment* (Nicole Starosielski-vel, Routledge, 2016). A *Media+Environment* folyóirat társalapítója és szerkesztője. Walker jelenleg az „Energy Justice in Global Perspective” (2017-2019) kutatási projekt tagjaként média és környezet kölcsönhatásának kérdéseit kutatja, melyről a közeljövőben jelenik meg saját könyve.

Vol. 22. no. 1.

Editorial board:

Yvette Bíró
 Gábor Gelencsér
 Tibor Hirsch
 Jenő Király
 András Bálint Kovács

Editors:

Györgyi Vajdovich
 Balázs Varga
 Teréz Vincze

Editor of present issue:

Beja Margitházi

Editorial assistant:

Helén Jordán

Contact information:

1082 Bp., Horváth Mihály tér 16.
 Tel.: 06-20-483-2523
 (Helén Jordán)
 E-mail: metropolis@c3.hu
 www.metropolis.org.hu

Editor-in-chief:

Györgyi Vajdovich

Trauma, Memory and Documentary

- 7 Editorial Introduction
- 8 *Janet Walker: Catastrophe, Representation, and the Vicissitudes of Memory*
- 30 *Zsolt Győri: Trauma, Narrative and the Face Chronicles of Politically Scapegoated Groups*
- 42 *András Murai – Brigitta Németh: The Trauma of Suppression The History of Gulag Survivors in Hungarian Documentary Films and in the Recollections of the Second Generation*
- 52 *Beja Margitházi: Awakening Sense Memory Photographic Trauma Marks and Medial Memory Work in *Son of Saul, Warsaw Uprising and Regina**
- 66 Selected Bibliography

Metropolis is published by
 Kosztolányi Dezső Cultural Foundation
 Managing director: Balázs Varga

Design by Regina Szász and András Szabó Hevér
 Cover design: Atelier DTP and Design Ltd.
 printed by X-Site.hu Ltd.

ISSN 1416-8154

